

ב"ה

קדושה הראויה לעיון

הרב יחזקאל סופר

**חב"ד החרדית: דורשת מחיצה!
האמנם עבורך היא לא נחוצה?**

קדושה הראויה לציון

הרב יחזקאל סופר

עלינו להכיר טובה והערכה עמוקה למאמצים-המיוחדים שעשו אגודת חסידי חב"ד העולמית ובראשם הרה"ח ר' אברהם שם טוב שליט"א, יחד עם הממונים על מיתחם-האוהל בארגון הרה"ח ר' אבא רפסון שליט"א בפרוס יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו נבג"מ זי"ע ג' בתמוז.

כאשר רבבות יהודים חסידים ואנשי מעשה עלו לציון הקדוש לשפוך צקון לבם, דאגו לסדר את כניסת ההמונים הצובאים על שערי שמים, בתכלית הסדר-מסודר בכלל ובפרט בתכלית הצניעות, אם בהפרדה המוחלטת לשני תורים, לגברים ולנשים עם מחיצה לאורך כל הדרך, אם בסידור כניסתם לסירוגין, קבוצת אנשים לחוד וקבוצת נשים לחוד, וניכרת ההשקעה הרצינית והתכנון-הנפלא של כל העוסקים בזה, הכל כדי להגיע לקדושה הראויה לציון.

"מיום כיפורים זה עד...."

ביום הקדוש הזה, שכמוהו כ"יום הכיפורים" של חסידי חב"ד, יום התגלות הקשר העצמי, היחידה הפרטית המאחדת עם נשמת היחידה כללית, אמור להקרין ולהאציל "קדושה נמשכת" על כל השנה כולה, בקבלת החלטות טובות בשעת רצון זו, בעת שהלב חם, כמו שמבואר הטעם לקריאת התורה של מנחת יום הכיפורים, כי דווקא בעת שהברזל חם, חשוב "לחסמו" במים קרים... שיקבל עליו כעת החלטות עצמיות לעמוד בשיא הקדושה גם בימי החול האפורים של כל השנה כולה....

כשעמדנו, אחיי ורעיי, ביום ההילולא מול פני הקדש, החלטנו החלטה הנוגעת לכלל החסידים והתמימים, אשר מן הראוי שאותה רמת צניעות וקדושה שאנו יודעים להתרומם אליה ביום ההילולא, לא תתפוגג חלילה בשאר ימות השנה.

שהרי אותו שולחן ערוך שציווה על ההפרדה ביום ההילולא, אותו השולחן ערוך תקף גם בכל השנה ובכל המקומות, שאם לא כן, הרי מאי שנא מצבנו ממצב אותם יהודים הבאים לבית הכנסת רק ל"כל נדרי"?!

ובפרט לאחר שנתפרסם פס"ד של וועד רבני ליובאוויטש העולמית שחתמו על כך מאז, יחד עם עשרות רבנים, ראשי ישיבות ומשפיעים באה"ק ובתפוצות, שקבעו השנה, כמפורסם, את החיוב והנחיצות לשפר המצב, ברמה המתאימה ל"קדושה הראויה לציון".

מה גם שלא נוכל להתעלם מתחינת נשים ובנות בליובאוויטש שגם הן הביעו בתגובות שקבלנו, תרעומת וכאב על המצב הנוכחי, בטענה שכיום חשות רבות מהנשים והבנות בעת כניסתם לציון הקדוש אי-נעימות מסויימת ברגעים של התרגשות בהיחשפן לעיני הגברים, מלבד בעיית הצניעות שנוכחותן גורמת.

הדבר מביך עוד יותר בפינת חליצת הנעליים לטובת נעלי גומי, בחור חולץ נעליו ובת לובשת וכן הלאה... וכן לאחר ההתרגשות וקבלת התפילות באוהל, עומדים בצוותא בפינת הקפה עם העוגיות משיבות הנפש, האמנם כה קשה להציב עמדת קפה ומזונות נפרדת באולם הגברים?!

בכל מקום ציבורי קדוש יש הפרדה בין גברים לנשים, בכותל, בקבר הרשב"י ובוודאי בכל בתי הכנסת ודווקא כאן במקום הקדוש ביותר לא קיימת הפרדה...

אי לכך, אנו מפילים תחינתנו לפניכם, הבה נתאחד כולנו לכבוד רבותינו נשיאנו נבג"מ זי"ע ולכבוד ליובאוויטש, למען דעת כל עמי הארץ, שליובאוויטש מוסרת נפשה על קוצו של יו"ד של השולחן ערוך, גם אם זה לא תואם את ה"הרגשים" האישיים, או את הצרכים שלנו שנבנו על יסוד "השקפתנו-החסידית" ושיטת הקירוב הנראית לנו.

וכפי שכותב רבנו [ספר המאמרים מלוקט ג ע' קצ]:

"... **ובפרט בדרא דעקבתא דמשיחא** שנתרבו ההעלמות וההסתרים (נוסף לזה שנמעטו המוחין) ולכן בזמן הזה נוגע עוד יותר ענין הנצחון והמס"נ שלמעלה מטו"ד. **וגם הבעלי מוחין הנמצאים עכשיו צריכים להניח שכלם ולא לילך אחרי הטעם ודעת** (כי מצד השכל אפשר לנטות ח"ו מדרך האמת, ובפרט עכשיו שנתרבו ההעלמות וההסתרים כנ"ל) רק לעמוד חזק **שלא לנטות ח"ו מהשו"ע אפילו כקוצו של יו"ד...**"

והרי השולחן ערוך אינו מחלק כלל בין מקום-קדוש סתם, בו יש חשש של "ולא תתורו" לבין מקום שקדושתו דוחה כל חשש כזה:

שהרי אפילו במעמד הר סיני שם עמדו ישראל במצב הכי נעלה שראו אלוקות בראיה חושית, גם שם הקפידו על הפרדה:

פרקי דרבי אליעזר פרק מ

ר' פנחס אומר ערב שבת עמדו ישראל בהר סיני **ערוכין האנשים לבד והנשים לבד** אמ' לו הקב"ה למשה: לך אמור להם לבנות ישראל אם רוצות הן לקבל את התורה ולמה שאלו לנשים לפי שדרךן של אנשים הולכין אחרי דעתן של נשים שני כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים ותגד לבני ישראל אלו האנשים...

וגם בבית המקדש, ש"כשם שבא לראות כך בא ליראות", חששו לקלות ראש והסחת הדעת, עד שתיקנו שם "תיקון גדול" (שהוא בגלל החשש של "קלקול גדול" וד"ל) אף ש"הכל מיד ה' עלי השכיל" ולכאורה אין לעשות שום שינוי... [כפי שטוענים אלו החוששים לעשות איזה "שינוי" בציון הקדוש]

תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נא/ב

...תנו רבנן בראשונה היו נשים מבפנים ואנשים מבחוץ והיו **באים לידי קלות ראש** התקינו שיהיו נשים יושבות מבחוץ ואנשים מבפנים **ועדיין היו באין לידי קלות ראש** התקינו שיהיו נשים יושבות מלמעלה ואנשים מלמטה.

היכי עביד הכי? והכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל? אמר רב: קרא אשכחו ודרוש: "וספדה הארץ משפחות משפחות לבד משפחת בית דוד לבד **ונשיהם לבד!**"

אמרו: והלא דברים קל וחומר ומה **לעתידי לבא** [שהוא עידן הגאולה, ועוד] **שעוסקין בהספד** [ודעת הכל עסוקה בכאב על הסתלקות משיח בן יוסף] ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה **אנשים לבד ונשים לבד** - עכשיו שעוסקין בשמחה ויצר הרע שולט בהם על אחת כמה וכמה...

וכפי שפסק גם הרה"ג ר' גבריאל ציננער שליט"א במכתב מיוחד שיצא בשבוע של ג' בתמוז, לאחר שנסיונות התדברות חשאיים לא הועילו...

בס"ד

הנני מצטרף לכבוד הרבנים החשובים היושבים ראשונה במלכות חב"ד, שחיוב גמור עפ"י דעת תוה"ק לעשות מחיצה בין האנשים לנשים באוהל כ"ק אדמו"ר זי"ע, ואין זה טענה כלל שלא היתה עד עתה, לפי שקודם ג' תמוז לא היתה נהוגה שנשים תבואנה לאוהל ברציפות. ועוד והא העיקר שלמדנו כ"ק אדמו"ר זי"ע שקיום פסק דין השו"ע הוא יסוד לכל התורה, והדבר מפורש בשו"ע הרב סי' שט"ו ס"ג.

לכן את אחי אנכי מבקש העסקנים והממונים לסדר הדבר לעשות מחיצה כהלכתה ע"צ היותר טוב.

וזכות כ"ק אדמו"ר זצ"ל יגן על כל המשתתפים ומסייעים לתקן הדבר, בדבר ישועה ורחמים ולכל משאלות לבם לטובה ולברכה.

וע"ז באעה"ח כ"ז סיון תשע"א לפ"ק

הפולמוס על המחיצה

בשיח הציבורי באנ"ש שהתעורר בעקבות הדרישה, נשמעו גם הסתייגויות של שוללי התיקון הלזה, הסתייגויות המבוססות על "השקפות-מעוותות", המוכיחות שלא רק בעיה "הלכתית" יש כאן אודות חיוב או פטור המחיצה, אלא בעיקר גם בעיה "חינוכית" שאם לא נשללנה על ידי מסר ברור מאת רבנים ומשפיעים, בל נתפלא על המצב של הצניעות במחננו בכלל – ואלו הן ההסתייגויות:

1. היו שהתפלאו האיך ניתן להעלות על הדעת שישנם כאלו שבעומדם מול הציון הקדוש שהוא מעין "יחידות", מבחינים בכלל בנעשה סביבם?

2. גם טענו מי יעיז "לשנות" דבר במבנה האוהל, כמוהו כמו לשנות את חדר היחידות של הרבי!

3. ובפרט שבחיי חיותו בעלמא דין לא דרש הרבי לעשות "מחיצה" – כיצד נהיה אנחנו מהדרין יותר ממנו?!

4. לצערנו, היו גם תגובות רבות במחננו שדחו עקרונית את הגישה "הפאנאטית" של ההפרדה, בטענה: שבגישה "פאנאטית" כזו אפשר לפסול את כל מוסד השליחות, המבוסס על "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" מבלי לפחד מהיציאה לחרן אף שיש שם "תערובת אנשים ונשים"...

5. הציון הקדוש איננו בית כנסת (לחייבו במחיצה) והרי הוא כמו בכל המקומות ש"שמירת העיניים" מוטלת עלינו אבל אין מחייבים לעשות בכל מקום מחיצה.

ונענה בעז"ה על ראשון ראשון, להפריך ההסתיוגויות דלעיל:

1. אמנם ישנם חסידים בעלי מדריגה, שהכנתם הנפשית לכניסה לאוהל היא במדריגת "יחידות" ולטענתם, אין הם מבחינים כלל בעניינים בלתי רצויים, אבל מרגלא בפומיה דרבנו, שגם צדיק גמור אומר בכל יום "ואל תביאנו לידי נסיון" ואין אפוטרופוס וכו' כמבואר באגרות רבנו: ¹

.... במ"ש אודות שאין מחיצה בין הגברים לנשים – תקוותי חזקה שבהשתדלות המתאימה ובדרכי נועם ובדברים היוצאים מן הלב יעלה בידו לתקן זה, והרי חשוב הדבר ביותר, כיון שיהיה תקדים טוב ויפה בשביל כמה מושבות ²

... ובפרט שאפילו אלו שלע"ע אין מקבלים ההסברה שבלי מחיצה הוא נגד השו"ע, יש לבארם מתאים גם לשכל הפשוט דנה"ב שבוודאי גם הם כוונתם בהתפילה היא פניה למי שהוא עליון מהם, איך שלא יתארוהו בשכלם או בהרגש הלב, וגם לשיטתם הרי תפילה עניינה עבודה שבלב ובכוונה, ותוצאה מיידית מהתבוננות אפילו לשעה קלה בזה שצריך

¹ אג"ק חי"ח ע' שצד.

² שים לב לדגש על המסר החינוכי הכללי שבדבר שנגרם על ידי התיקון במקום אחד.

ורואים במוחש אשר העדר המחיצה, אף שמתפללים בחלקים מיוחדים שבחדר, מגרה את המתפללים או המתפללות להביט במחלקה השניה³...

אבל בוודאי ישנם רבים (גם בחורים וגם אברכים) המעידים על עצמם שהדבר בהחלט מפריע להם ופוגם ברגשות הקדושה שהיו רוצים לחוש במקום קדוש כזה, אלא שהתביישו לתבוע זאת מהממונים... כפי שמתאר כ"ק אדמו"ר הרש"ב את הדקויות הנדרשות מחסידים עובדים:

"... ולכן אנו רואים שגם בעובדי הוי' הרחוקים לגמרי מכל דבר רע, הנה ע"י הראיה (=האסורה) מתעוררים ומתפעלים קצת [לבד באותן שהעבודה פועל בהם שלפי שעה על כל פנים המה מופשטים מן הגשם, שבעת ההיא אינם מתפעלים משום דבר] רק להיותם עובדי הוי' אין זה עושה בהם חקיקה ח"ו כ"א הוא בהעברה בעלמא....

אבל אותם שאינם עובדי הוי' כדבעי ה"ה נלכדים בפח הזה והיא המביאם לכל דבר רע ומוריד אותם בשאול תחתית הוי' ישמרנו ויצילנו...

והנה ישנם בני"א אשר רחוקים המה מאיזה דבר רע בפועל ח"ו, אבל לבם מושך אותם לראות ולהביט וההבטה היא כמו בקור רוח ואינו מרגיש בעצמו בעת מעשה איזה התפעלות.... עם היותה בקר רוח לכאורה, הנה היא עושה רושם וחקיקה גדולה בנפש ולא תעבור מבלי התעוררות רע בהתגלות ח"ו...⁴

וכפי שחזינו בשמחת בית השואבה, במקום המקדש, שמחד, היו כאלו שהרגישו גילוי שכינה במוחש ומשם שאבו רוח הקדש כיונה בן אמיתי, ומאידך, היו בו זמנית כאלו שלגביהם חששו חכמים ל"קלות ראש"⁵, ולא נחה דעתם אפילו בהפרדה של "אלו בפנים ואלו בחוץ", אלא דווקא בגזוזטרא, וקרו לזה: "תיקון גדול",

על אחת כמה וכמה בדור יתום ובעקבתא דמשיחא שיש לחשוש למחשבות זרות אפילו אצל העומדים באוהל, אשר על כן מחוייבים אנו לעשות "תיקון גדול" משום לא פלוג...

³ כלומר, מעבר לדיני הצניעות ושמירת העיניים, מטעם היסח הדעת והכוונה בעת התפילות והבקשות.

⁴ וזה לא כתבו "קנאים-ירושלמים"... אלא כ"ק אדמו"ר הרש"ב בקונטרס העבודה פ"ב.

⁵ אף שבזמן המקדש לא היתה העזרה מקום תפילה כבית כנסת, אלא מקום התייחדות עם השכינה, כמו בציון הקדוש.

מדוע א"כ לא נאפשר זאת לכל אותם תמימים וחסידיים, המעוניינים להגדיר עצמם בשמירת העיניים, לכל הפחות בבואם אל הקודש?

למה להתנגד ל"הידור בקדושה"? (והלא אף אחד לא נחנק מאכילת כשר משא"כ להיפך...)

גם אין לדמות המצב באוהל למצב כשנכנסו ל"יחידות" בחיי רבנו בגן עדן התחתון בעמדם בתור ללא מחיצה, לא רק בגלל שחדר היחידות עצמו, איננו מקום תפילה, אלא קבלת ברכות והדרכות מהרבי, אלא גם בגן עדן התחתון שם אמרו הממתינים פרקי תהילים, הרי מי שלא רצה להסתכל סביביו בשעת אמירת תהילים, יכול היה להפנות פניו אל הקיר או לחכות בזאל הקטן עד שיגיע תורו לכנוס אל הקודש,

מה שאין כן כיום באוהל, שמיועד למקום תפילה ואמירת דברים שבקדושה ב"מענה לשון" ואין זה נעים להפנות גבו אל המצבות וד"ל.

גם כשהרבי קיבל ליחידות כללית היתה הפרדה בין גברים לנשים (אלא שלא נזקקו למחיצה – כי לא היתה זו תפילה וגם כולם מרוכזים אל דמותו של הרבי ומוצא פיו הקדוש, שלא כמו באוהל⁶, כמובן)

2. ולטוענים שאין לאף אחד רשות לעשות "שינוי"⁷ בציון, נשאל אותם: מיהו זה ואיזהו שהעז לעשות את "המחיצה-המרפרפת"⁸ שאין כמותה

⁶ ולהעיר מתניא פרק מב אודות ההבדל בין יראתו מהמלך בין אם הוא ער או ... כשהוא ישן אין שום יראה ממנו".

⁷ האם לא נוכל ללמוד גם פרט זה מה"תיקון גדול" שעשו בבית המקדש ובנו גזוזטרא מעל "עזרת הנשים" אף שכל פרטי מבנה בית המקדש "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל", אבל מאחר והשעה דרשה זאת שינו את מבנה המקדש וחכמים שבחום על כך לדורות.

⁸ וכפי שדרש רבנו משלוחים רבנים בארה"ב שעליהם לדאוג למחיצה כשרה: "...אז אנשים זאלן ניט זעהן די נשים, וייל דאס איז ניט דער דין פון א מחיצה פון ג' טפחים, אז ציגן זאלן דארטן ניט קענען דורכגיין, נאר צוליב אנשים ונשים וכדי שלא יראו..."

[ובלה"ק: ... שהאנשים לא יראו את הנשים, כי כאן לא מדובר בדין מחיצה שלא מאפשרת חדירת עינים אלא בשביל אנשים ונשים כדי שלא יראו] שיחות קדש תשכ"ד י"ב תמוז אות ג.

וראו כיצד הרבי באגרות קדשו¹⁰ סונט במי שדווח לו שבביהכ"נ שלו ישנה "מחיצה שקופה":

...לכתבו, וועגן אַ מחיצה וואס די אויבערשטע טייל איז פון דורכזיכטיגע גלאז - איז דאס דאך געמאכט חוזק פון זיך אליין, וועמ[ע]ן נאָרט מען אויס דערמיט? [בלה"ק: לכתבו, אודות מחיצה שחלקה העליון שקוף, הרי זה לעג מעצמנו, את מי מרמים בזה?...]...

ידוע שלפני כעשר שנים, לחם על כך הרה"ח ר' נחמן סודאק שליח הרבי בלונדון וחבר אגודת חב"ד העולמית ופעל ועשה במקום מחיצה כשרה על פי הוראת כל חברי וועד רבני חב"ד העולמית אליהם, אלא שמיד שברוה ביריונים באישון לילה... [וראה זה פלא, אף אחד מהממונים באוהל, אינו יודע מי עשה את הפשע הזה ואף לא ניסה לחקור וד"ל...]

הרי שאז עשו "שינוי" זה בהסכמת כולם וללא עוררין נמצא שלצורך תיקון מותר "לשנות" דבר באוהל ואין הדבר מופרך – אם כן בטוחים אנו שאגו"ח העולמית לא תימנע מלתקנו, כי בוודאי לא יבושו מפני הבריונים...

3. ואין להוכיח ממה שרבנו לא ציווה לעשות מחיצה באוהל, כי המצב בחיים חיינו בעלמא דין היה שכמות המבקרים באוהל בכלל וכמות הנשים בפרט, היתה מיזערית, כי אנ"ש היו מסתפקים בברכת הרבי, בפתקיו וביחידות.

(רק ביומי דפגרא כיו"ד שבט או י"ב תמוז היו באים לציון הרבי הריי"צ נ"ע, וכשבאו בהמונים, היו מקפידים תמיד על הפרדה גם בדרך לציון וגם בציון עצמו חצי שעה נשים חצי שעה גברים)

ואין לדמות זאת למצב כיום שגם בימים רגילים באים המונים ובהם קבוצות רבות של תמימים וקבוצות רבות של תלמידות סמינר של בית רבקה, ושטח האוהל צר מהכיל ריבוי כזה בצפיפות ודוחק, היש ספק

⁹ ושמא הצדק עמם כי מחיצה שאינה כשרה אינה מציאות על פי תורה, על כן לא הוי "שינוי" משא"כ מחיצה על פי הלכה הוי מציאות וממילא שמיה "שינוי"...

¹⁰ אג"ק חי"ט עד.

מלבד זאת ידוע מה שאמר כו"כ פעמים שאין זה עניינו להעיר כ"גבאי" על תיקונים הנדרשים על פי הלכה פשוטה וידועה לכל בר בי רב¹²

... "וזה שאומרים שמכיוון שעברו כו"כ התוועדויות ולא הזכירו כלום בנוגע לשכונה – א"כ ראייה שהשתנתה דעתי בזה, אזי לכל לראש זה לא תלוי בדעתי, אלא בדעתו של השו"ע ובשו"ע כתוב מפורש שאסור וממילא לא נוגע כלל באם השתנתה דעתי... והתורה היא נצחית במילא זה נוגע גם לעכשיו, ואם מאז ועד עתה אף אחד לא בא לסתור את הדין א"כ הייתכן לומר שמותר למכור (=לנכרי בשכונה) ובמילא זה לא תלוי בי אלא בשו"ע – ואל תבט אל מראהו, הבט בשו"ע!

וכן בנוגע אלי מעולם לא התחרטתי בזה ואני גם לא מתחרט ולא אתחרט, והגם ש"אל תאמין בעצמך" אבל בכל אופן עד מאה ועשרים שנה לא אומר הפוך מהשו"ע.

וזה שמדברים שמכיוון שלא הזכרתי בשעת ההתוועדויות זו ראייה שנשתנתה דעתי – האמנם אני מחוייב בכל התוועדות לומר שהתורה היא נצחית וכל דין שכתוב בחו"מ הוא קיים לעד ולעולמי עולמים!?

והעיקר מה שהלב נקרע זה מדוע צריך להכניס אותי בענייניו? רצונך לעשות היפך השו"ע עשה זאת על חשבונך הפרטי, מדוע אתה צריך "מיר אריינשלעפן"?!?

וזה שלא מדברים בהתוועדות בנוגע לזה, מכיוון שעי"ז שידברו זה יגרום להוציא את הלב בחינם, וכפי שראו באחרונה שמדברים ולא עושים כלום, אלא שישנם כאלה שעושים משהו וישנם שעושים הרבה והצלחו בזה לא כפי השערותם ואם כבר כן עושים, מיד נעמד אחר ועוצר אותו מלעשות כן, מכיוון ש"הייתכן שפלוני עושה והוא לא עושה"?! הוא רוצה את כל הכבוד לעצמו...

והגם שקנאת סופרים תרבה חכמה, זה נאמר כאשר רוצים לעשות, אז זה עניין, אבל פה הרי לא רוצה לעשות אלא רק רוצה כבוד ובינתיים הוא מבטל את השני ומבזה אותו את אשתו ואת ילדיו....

ופה נוסף עוד עניין שא' בא בשמי ואומר שאם לא יעשה כך וכך יהיה לו ממני היפך הברכה, מעולם לא יצא מד' אמות שלי עניין של היפך הברכה....

¹¹ ראה אג"ק חי"ג ע' שנב וראה גם "התקשרות" גליון תרנה ע' 11 ממענה כ"ק רבנו זי"ע.

¹² ראה דברי קדשו החריפים וברורים בעניין זה בשיחות קדש תשל"ד [ב] שיחת י"ב תמוז ע' 14 אות ט.

4. חובת מנהיגינו הרוחניים לעקור את התפיסה הרואה את ה"מתירנות הליבראלית" כשיטת חב"ד, רחמנא ליצלן! יש להדגיש לנוער שלנו ש"הירידה לחרן" היא רק לצורך שליחות וקירוב, וגם אז יש לרדת

בזהירות רבה כמהלך ב"שדה מוקשים", אזי כאשר אני משפיע אינני מושפע.

אבל לכתוב פ"נ או – להבדיל – לשתות קפה ללא הפרדה בין גברים לנשים – זו איננה "שליחות"! אלא סתם זלזול בצניעות בבחינת "מתוך שהותרה לצורך, הותרה נמי שלא לצורך"...

וכפי שהעירו ממזכירות רבנו במכתב לר' ישראל לייבוב ע"ה: הגיעתנו שמועה אשר לרגלי התרחבות עבודתכם בענייני המבצעים וכדומה, נמצאות לעיתים קרובות במשרד צעירי אגודת חב"ד גם העסקניות מבנות חב"ד וכדומה (טרם נודע לנו אם מהם גם כאלו שעובדות תדיר בהמשרד או מזמן לזמן)

מובן שבאם אמת הדבר, הנה למרות שכוונת כולם לשם שמים, אבל יחד עם זה יש להתחשב גם עם הזהירות בעניינים אלו בכלל, ועם הרושם ששמועות אלו עושות ברבים, הן על אלו שלומדים מזה היתרים וכו' והן על אלו שמוצאים כאן מקום לביקורת וכו' ותמיהה יתירה באשר, כפי שאומרים, הלא יש משרד מיוחד לבנות חב"ד.

מוצאים אנו לנכון להודיע לכת"ר על השמועה הנ"ל בין שנכונה היא ובין שיש כאן טעות בדבר, בכדי שידע מה עליו לעשות ולהודיענו בירור הדברים, בכדי שנדע מה לענות לאלו ששואלים אותנו בזה.¹³

ומעניין להבחין בין השיטין, רגישותו הרבה של הרבי נשיא דורנו ל"רושם ששמועות אלו עושות ברבים"...

האמנם כיום נעלים עינינו מהרתיעה של אלפי יהודים חסידים מחצרות אחרות, מלהגיע לציון רבנו, למרות תשוקתם לשפוך שם לבם, רק בגלל זהירותם בענייני צניעות ושמירת העיניים? הלא יש כאן גם "מניעת בר" וגם חילול כבוד ליובאוויטש ולא יהא איכפת לך?

האמנם דברי רבנו תקפים רק ל"צעירי חבד" ואינם מחייבים את העסקנים הממונים על אחזקת האוהל? ומה הם יענו כשישאלו אותם בזה

¹³ ספר "צעירי אגודת חבד" ע' 130

הלוא ייקרא "קנאות"? מושג המבטא הגזמה אובססיבית ביחס לנשים, או ב"חומרות" משפילות לצד הנשי, אבל הימנעות מ"תערובת" במקום קדוש המחייב מחיצה זוהי הלכה לכל מי שהוא "אורטודוקס"! האמנם הפכה תנועת חב"ד בעיניהם ל"קונסרב-דוקס"?...

האמנם "מחיצה" היא חובת "בית כנסת" בלבד?

לא נותר לרבני חב"ד בארה"ק ובארה"ב אלא להכריע הלכתית: האם רק "בית כנסת" או גם הציון נחשב למקום בו דרושה מחיצה? ואולי חובת הנכנס לשם לדאוג ל"שמירת העיניים"¹⁴?

עקרונית נראה לעניות דעתנו, מדברי הפוסקים, שחובת "מחיצה" חלה בכל מקום שהוא מקום תפילה או עבודת השם (גם אם אין מדובר בבית כנסת קבוע ובתפילת שמונה עשרה בעיבור) שהרי זיל בתר טעמיה [חשש היסח-הדעת והרהורים]:

כלשון אדמו"ר הזקן בשו"ע הל' שבת שט"ו ה"ג [כפי שציטט הרב ציננער שליט"א במכתבו]:

"אבל מותר לעשות מחיצות עראי לכתחילה בשבת... כגון מחיצה שעושין בשעת הדרשה"¹⁵ להפסיק בין אנשים לנשים..."

ובפרט לאור המקור המקראי והתלמודי לחובת ההפרדה בין גברים לנשים שתקנו בעזרה מפסוק מפורש: "וספרה הארץ... משפחות בית דוד לבד ונשיהם לבד"¹⁶ וראה דברי התוספות יו"ט בנדון:

תוי"ט על מסכת סוכה פרק ה משנה ב

¹⁴ ראה "לב השבת" לרב נחמנסון, רחובות תשס"ז עיונים וביאורים בהלכות שבת סימן לח, אות ו. ע' 226 שפלפל בנידון באריכות לחלק בין מקום שבו חובת מחיצה למקום שאינו אלא הידור.

¹⁵ שאינו בשעת תפילה וגם לא כתב בבית הכנסת, משמע שגם אם הדרשה היא בבית הדרשן הכי נמי דצריכים מחיצה להפרדה!

¹⁶ זכריה יב.

תקון גדול - ר"ל גדול התועלת. הרמב"ם. וכתב הר"ב שהיו מקיפין אותה גזוטר. גמ'. כאותה ששינו [במשנה ה' פ"ב דמדות] חלקה היתה בראשונה והקיפיה גזוטר.

... ואמנם הסתכלות האנשים בנשים מביא לידי קלות ראש. כי הוא ימשל בד כתיב (בראשית ו'). ועוד משום קישוי לדעת. ושמא יראה קרי. **כ"ש בחצרות בית ה':**

והדברים ק"ו: ומה בעת הספד [על הריגת משיח בן יוסף] שהלבבות שבורים, וגם אינו במקום תפילה, אבל עצם ההתכנסות המשותפת לעניין משותף (דלא כמו ברחוב או בחנות ואוטובוס) מחייבת מחיצה לצניעות, ולא אמרינן שישמור כל אחד ואחד על עיניו!

ראה מכתבו של נשיא דורנו ז"ע¹⁷ הדורש הפרדה מוחלטת גם בשיעורי תורה (לאו דווקא בשעת תפילה):

תשובה: לאור הנסיבות והקשיים היוצאים מן הכלל במדינה זאת, הייתי נוטה לנקוט עמדה יותר מקילה לשלב נשים בשיעורים עם האנשים.

עם זאת, על מנת להדגיש את החריגה עקב הנסיבות המקילות וגם על מנת להיות מודעים להלכה, צריכים לעשות שתי הכנות [תנאים]:

האחת: ללמד בכיתה המעורבת נושאים כאלו שהם גם מחובתם של הנשים, כמו יסודות האמונה שלנו, אהבת השם ויראת השם, תפילה וכדומה - נושאים שמוסברים בתורת החסידות

שנית, שתסודר ישיבה נפרדת לאנשים ונשים, דבר זה ימנע גם קשרים אישיים אחרים, כמו ריקודים מעורבים וכו'.

ולמרות שמדובר באנשים שבגלל הרקע שלהם, במיסגרות אחרות הם אינם מתנגדים לריקודים מעורבים ובילוי מעורב, **מובן שאסור להרשות זאת בקבוצות אלו ואסור לתת שום "היתר" במפורש או במרומז.**

אני חייב להדגיש שוב שה"היתר" שהוזכר למעלה ביחס ללימוד מעורב מבוסס על הנסיבות המקילות המיוחדות השוררות במדינה מסויימת זאת, כאשר אין שום דרך אחרת להציל אותם מהתבוללות ומנישואי תערובת. **זה לא צריך לשמש בשום אופן כתקדים למדינות אחרות שם לא שוררות נסיבות אלו ואף לא להמשיך אפילו במדינה זו עצמה כאשר המצב ישתפר ולא תהיה הזדקקות ל"היתר" זה.**

¹⁷ מתורגם מאנגלית בספר מורה לדור נבוכ ע' 126.

האם אלו "חומרות-קנאיות" שאינן נהוגות במחננו? ... או שמא תאמרו שלא כווננו דברי הרבי אלא ל"שיעורי תורה", אבל לא התכוון לאסור תערובת ב"דיננער" בחסות רשמית של חב"ד ושלוחי-הרבי, שלוחיו שלו? ...

עאכו"כ במקום של תפילה או עבודת השם או מצב של קירוב הדעת של המתאספים לשמחה משותפת או לאבל משותף, שם דרושה מנוחת הנפש וריכוז רוחני לתפילה מעומקא דליבא, האין להסיק ממכתב זה ק"ו בן בנו של ק"ו בקדש הקדשים של האוהל כיצד יש להקפיד על ההפרדה וכללי הצניעות בלא "פשרות"!?!

וברור שאין זה הזמן והמקום לדרוש מהפרט להתמודד עם יצרו, אלא יש למנוע התמודדויות על ידי המחיצה המבדלת ומונעת את ההתאבקות עם מנוול – שמתנוול. וכן משמע גם בשו"ת חתם סופר¹⁸ :

"והטעם לזה כי אנו מאמינים שכל תפילה או שבח והודאה שמתערב במחשבה ההיא שום הרהור אפילו באשתו, לא תעלה במעלות לפני השי"ת ולא תקובל לפניו....

ומזה ראינו להנ"ל דאפילו היכא דליכא משום איסור ערווה כגון אשתו של עצמו, מ"מ במקום תפילה והודאה או הספד כל מה דבעי ליבא לרחמנא, לא יתעורר שום עניין הרהור אפילו באשתו אמרו, שהרי כתיב "משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד" ומ"ט לא יספדו כל איש עם אשתו יחדיו, אלא ע"כ דגם זה אסור דגורם הרהור וביטול הכוונה...

והעולה מדבריו, שאין הדבר תלוי ב"חפצא" של המקום [בית כנסת או בית מדרש] אלא ישנו דין ב"גברא" העומד במצב שדרוש לו "ליבא לרחמנא" [ואין לך מקום שעונה על הגדרה זו יותר מהציון הקדוש!] – חייב במחיצה כהלכה!

ולכל אותם "קנאים" המזדעזעים מעשיית "שינוי" כלשהו בציון הקדוש, ייאמר מי שיקבע אם מותר או אסור לעשות שינוי שכזה הם רבני ליובאוויטש, שכ"ק

¹⁸ בהשמטות חלק חו"מ תשובה קצ.

"אמת לא" באיצטלא דקדושה

ותדע שכל הטיעונים וההסתיוגויות מעריכת "שינויים" האמורים בקשר למחיצה בתוככי האוהל ממש, אינם אלא "אמת לא" של הקלוגינקער, המתעטף באיצטלא חסידית:

כי אם כנים אתם ב"צדקנותכם", מדוע לא נקפתם אצבע כל השנים האחרונות¹⁹, בתיקון הצניעות בתחום החדרים שמסביב ל"אוהל", בהם נעשית כתיבת הפני"ם וההכנה לכניסה לאוהל ובפרט איזור הקפה והמזונות שלאחר הביקור באוהל, שם נוצרת תערובת באופן שלא מתאים עם דרישות הצניעות הראוי לחסידים, האמנם גם ב"טענט" אסור לעשות "שינויים"?...

האמנם יש חיוב לגרום שתמימים ואברכים יריאים ושלמים המשתטחים על הציון יצטרכו להתאבק עם נסיונות מיותרים?... האמנם זהו לנח"ר ולשביעות רצונו של רבינו הקדוש?...

אי לכך, כל מי שבאמת כבוד רבנו יקר בעיניו, חייב לתמוך בדעת הרבנים המחייבים על פי דעת התורה לבנות מחיצה במקום קדוש זה והשומע להם ישכון בטח ויזכה להיות "עמו במחיצתו" כאשר יקיצו וירננו וגו'.

¹⁹ יש לציין לשבח שהשנה עקב הרעש והדרישה של אנ"ש חלו מעט שיפורים באיזור כתיבת הפנ"ים בהפרדת הנשים מהגברים בטענט, כי חזקה על תעמולה שאינה חוזרת ריקם! אבל עדיין צריך להתקין גם עמדת מזונות וקפה נפרדת באולם התפילה של הגברים ובוודאי יערה עליהם רוח ממרום ויתקנו גם זה בקרוב, אם הציבור ככלל וכל חסיד שבא אל האוהל בפרט, ידרשו זאת בתוקף, [כי שתיקה, במקרה זה, היא כהודאה, דשמע מינה דניחא ליה ר"ל]

גברא בלא מחיצתא רחמנא קריא?

מלבד הצד ההלכתי, יש כאן גם ענין של "הגינות של מקושר", כי מי שיודע שיטת רבנו הקדוש, עד כמה יקרה אצלו ה"הלכה" ועד כמה חינוך שלוחיו להקפיד על הפרדה, אם בחתונות, אם בערבי חב"ד ואפילו בשיעורי תורה, כידוע, התבוננו נא:

"איך נפתח פה לפניך דר מתוחים, באילו פנים נשפוך שיחים"²⁰?... הרי כשבאים לבקש מצדיק ברכות ובקשות, צריכים להשתדל להתאים עצמנו באופן של "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו" (אבות ב, ד).

וכפי שמפורש במכתב רבנו על אודות מחיצה בבית הכנסת, שדבר זה ניתן להסביר אפילו למקורבים שאינם מתפעלים מציווי השו"ע:

... והרי מגוחך הדבר והוא גם היפך שכל הפשוט, להתפלל ולבקש ממי שיהיה איזה דבר באופן שהוא היפך רצון זה שמבקשים ממנו הטובה ומילוי הרצון.

ובמכ"ש וק"ו מבעל יכולת בשר ודם, שמציעים לפניו בקשה ומוסיפים תוך כדי דיבור, שמתנהג אני היפך רצונך, ואפילו בביתך, ובכל זה מבקש אני אותך שתמלא בקשתי! והרי הנוהג ככה בין המשוגעים יתחשב....

(אג"ק ח"י"ז ע' צט)

... ובפרט שאפילו אלו שלע"ע אין מקבלים ההסברה שבלי מחיצה הוא נגד השו"ע, יש לבארם מתאים גם לשכל הפשוט דנה"ב שבוודאי גם הם כוונתם בהתפילה היא פניה למי שהוא עליון מהם, איך שלא יתארוהו בשכלם או בהרגש הלב, וגם לשיטתם הרי תפילה עניינה עבודה שבלב ובכוונה, ותוצאה מיידית מהתבוננות אפילו לשעה קלה בזה שצריך להסיר כל עניינים

המפריעים לכוונה ולהתקשר עם זה למי שפונים ומתפללים אליו ורואים במוחש אשר העדר המחיצה, אף שמתפללים בחלקים מיוחדים שבחדר, מגרה את המתפללים או המתפללות להביט במחלקה השניה.

(אג"ק ח"י"ח ע' שצד)

²⁰ מתוך נוסח הסליחות למוצאי מנוחה.

הא למדת, שכל חסיד נורמלי הרוצה שיתקבלו תפילותיו לרצון בציון הקדוש, ישתדל בכל כוחו ויכולת תעמולתו לדרוש ולעמוד על נפשו, שיתוקן עניין הצניעות על ידי מחיצה כשרה כהלכה, בקדושה הראויה לציון, כרצונו הקדוש של רבנו ובוודאי יתמלאו כל בקשות עמך ישראל ובפרט אנ"ש והתמימים במלואן ולטובה!

ולטהרנו ולקדשנו בקדושתך העליונה!..

הגגים שהתפרסמו בימי ספירת העומר
לקראת התכנסות המוצ"ים בחג השבועות

בימים אלו, מאז כ"ח בניסן ועד ערב חג השבועות בימים שאנו מתפללים "ולטהרנו ולקדשנו בקדושתך העליונה", עולים בלב כל חבדני"ק הרהורים נוגים על שעברו כבר 20 שנה מאז קרא לנו הרבי מעמקי לבו הטהור: "עשו כפי יכולתכם והביאו את המשיח למטה" ועדיין לא הצלחנו במשימה שהוטלה עלינו, נקיפות מצפון אלו מתגברות לאור ההתעוררות לאחרונה שניסתה לאגד את הפלגים במחננו תחת הסיסמה: "אייכה"!

וצפות התהיות: האין אנו מפנים בטעות את הדרישה "עשו כפי יכולתכם" כלפי חוץ? מה צריכים לעשות כל החוגים האחרים, כדי לזרז קבלת פני משיח צדקנו? כמה שלטים אנו צריכים לפרסם שהם יקבלו עליהם את מלכות המשיח או כמה תעמולה אנו צריכים לעשות שהם ילמדו חסידות, שהם יקבלו שיחותיו של הרבי?...?

אבל הקול האלוקי הנצחי שמדבר מתוך גרונו של נשיא הדור, פונה אלינו קהל מקושריו, לכל אחד אישית בתביעה: "אייכה"?! מה אתה חבדני"ק יכול וצריך לתקן במסגרת שלנו, כדי לזרז את ביאת המשיח?

עלינו ללמוד מהרבי, שבכל עת מצוא חיפש מה עוד לא עשינו? ואולי דבר זה הוא הקש האחרון שישבור את גב הגלות?...

דבר נוסף שלמדנו מהרבי, גם זה בקשר לחטא אדם הראשון, אישיות כה נשגבה כאדם יציר כפיו של הקב"ה לא הצליח להתגבר על דרישה כה פעוטה: להתאפק בסך הכל רק שלש שעות מאכילת פרי אחד מתוך אלפי הפאפאיות והאננסים וסוגי האילנות הטרופיים שבגן עדן...

והסיבה היא בגלל שהסיטרא אחרא ידעה שהדרישה הפעוטה הזו היא מאד מאד גורלית, היא תקבע אם האדם יישאר בגן העדן לחיי גאולה נצחית או שייטרד מעולמו לגלות מחוץ ל"גני" של הקב"ה, אי לכך, הטיל השטן את כל כובד משקלו, בכל מיני שיטות ערמומיות והגביר כל כך את תאוותו של האדם עד שלא עמד בניסיון.

וההוראה מזה – מסכם הרבי – שבאם יהודי רואה שישנה איזו שהיא דרישה אלוקית פשוטה וקלה, ולמרות כל המאמצים ליישמה, נערמים קשיים בלתי הגיוניים נגדה, יש לחשוש שדווקא מדרישה זו פוחד הנחש פחד מוות ועל כן הוא מתפתל בחלקלקות לשונו לומר: "אף כי אמר אלקים!... אז מה אם הוא אמר!?!..."

וידוע, שבמלחמה האחרונה של עמלק שתהא – כפי שמבאר הרבי בשיחתו – בעקבתא דמשיחא, שאז יבוא עמלק בתחפושת [כפי שבא "הכנעני מלך ערד" בתקופה שלפני כניסתם לארץ] וסביר להניח, בדרך אפשר, לפי השתלשלות הספירות, שמלחמתו תהא [כמרומו באחד הפירושים ל"אשר קרך"] על ספירת ה"יסוד"!

והמלחמה על ה"יסוד" נפרשת מקצה אל קצה:

☒ מחד, מלחמתו של הרבי על עניין "מיהו יהודי", אשר כל מי שנולד מ"פגם היסוד" שהתחבר לנכרית, לא יהא זרעה נכלל בכלל ישראל.

[וראו זה פלא: עניין כה פשוט שכולם מסכימים שהפירצה בחוק "מיהו יהודי" הביאה להתבוללות איומה וחורבן הזהות-היהודית של המדינה, עקב "יבוא של נכרים", אך כמה קשה הייתה

⊠ ומאידך, משתדל עמלק לקרר גם את החסידים ולפגוע בקדושת ה"יסוד", שענינו טהרה, קדושה וצניעות, דברים שהיו פעם בבחינת "פשיטא", כיצד צריכה בת ישראל כשרה להיות לבושה וכיצד צריך כל בן תורה להקפיד על "ולא תתורו"...

ועתה בתקופה חשוכה זו של "ליקוי המאורות", הגיע עמלק בתחפושת "חסידית" ומקרר את חוש הצניעות הטבעי שבנשמות ישראל, בטענה ש"אמריקה איז אנדערש" ואי אפשר להיות "חנויקעס", כי לא נוכל להשפיע על ה"חוצה" אם לא נהיה קצת יותר מודרנים... וכך יורדים מדחי אל דחי, תחילה "ירידה לשם שמים" עד שהירידה הופכת להיות "בכל דרכיך"...

העדר-ההרגש

ומזה נגרם העדר-ההרגש גם בעילית עסקני-חב"ד, אשר לא תמיד נרתעים, לאחרפתנו, גם מעריכת דינר רשמי תחת שם ליובאוויטש במיטב המסורת ה"אמריקע איז אנדערש" בתערובת אנשים ונשים ואין לבם נוקפם על שהיה זה כל כך מופרך אצל כ"ק רבנו זי"ע.

התוכלו לדמיין אפשרות של טקס כזה, בחיים חיותו של כ"ק רבנו זי"ע בעלמא דיין? וכאן עולה הזעקה הפנימית: "עד מתי יהיה זה [הזלזול בצניעות] לנו למוקש? הטרם תדעון כי אבדה ליובאוויטש"??..

ובאמת אין זה פלא כלל, שהרי הדור הצעיר רואה שאפילו במקום המקודש ביותר של חב"ד הלא הוא הציון הקדוש, כל כך קשה לפעול למען מחיצה שתפריד בין אנשים ואנשים, מבינים מזה אברכי אנ"ש שכנראה אנשי חב"ד כה קדושים ומובדלים ופרושים, עד שיש להם "גדר קדושה" אע"פ שאין "גדר ערוה"...

עד שגם כאשר אגודת חסידי חב"ד העולמית, מבינה את הצורך בזה ועושה ככל יכולתה לתקן הדבר, על פי דרישתם המפורשת של בית דין רבני לויבאוויטש העולמית בארה"ב, יחד עם 25 מרבני חב"ד בארה"ק, שחתמו על עצומה אל הממונים, אליהם צורפו מכתביהם החריפים של הרב משה לייב לנדא והרב גבריאל ציננער שליט"א, עדיין קשה להם לממונים להביא את התיקון לידי פועל.

היחידי שמקל בתערובת אנשים ונשים בכדי לקרב לבן של בנות ישראל לאביהן שבשמים, היה "הרב" קרליבך, האמנם על שיטתו סומכים הממונים?

מה גם אחר שהצטרפו אליהם פניות מנשי חב"ד ובנותיהן בבקשה ותחינה שברצונם להרגיש פרטיות בעת שפיכת נפשם באוהל הקדוש ולא להיות למכשול, הנאטום אזנינו לכל אלו?

ואח"כ מתפלאים אנו: כיצד יתכן שכל מאמצי נשיא דורנו בהבאת המשיח, לא פעלו את ביאתו בפועל ממש? – והרי ידועה האימרה של קדושי החסידות: "כי השתות יהרסון – צדיק מה פעל", כלומר, כשנהרס עניין ה"יסוד", עליו מושתתת כל הטהרה והאמונה, אזי מה כבר יכול הצדיק לפעול?....

געוואלד! הייתכן שדרישה כה פעוטה ומובנת מאליה, לא מצליחים ליישמה כל גדולי רבנינו שהתערבו בנושא?..

האין זה סימן כמה קריטית ההצלחה ליישם את "תיקון היסוד" של הצניעות החל מה"ציון" ואח"כ "כי מציון תצא תורת הצניעות" לכל רובדי אנ"ש לקדש עצמם בכל תוקף עוז שלא יעלה על הדעת במחננו לערוך שום דינער או ערב חב"ד ללא מחיצה, עד שממילא יחדור המסר גם לנשותינו ובנותינו לשדרג את רמת הצניעות בלבוש ובהופעה על פי הנוסחה של הרבי: "כמו בית יעקב"!!..

[יודע אנכי שיהיו כאלו שיטענו: ש"כביסה מלוכלכת לא מכבסים בחוץ", ברם, הני מילי כשמכבסים אותה מבפנים, אבל כאשר רואים שעקרת הבית איננה מוכנה לכבס הבגדים הצואים, למרות רצונו של בעל הבית... אין ברירה אלא לכבסה בכל אופן שהוא וד"ל]

דרושה מחאת אנ"ש והתמימים

הא לנו משהו מעשי ספציפי שחשיבותו קריטית, אולי אם נאזור כולנו מתנינו לעמוד על נפשנו בנקודה זו ונעשה ככל יכלתנו, יכולת שלנו, במחנה שלנו ובעקשנות, ללא וויתורים והנחות, ברור שעקשנות אנ"ש ובמיוחד התמימים "יושבי האוהל" במסירות-נפש, תצליח לגבור על ה"קרירות-העמלקית המחופשת" ותהא לאחיעזר ואחיסמך לעסקני חב"ד המעוניינים בתיקון, שלא יחששו מפני המלעיגים שבקרבתנו...

וכולי האי ואולי תהיה זאת הפעולה האחת ש"מכריע עצמו וכל העולם כולו לכף זכות ומביא ישועה והצלה", הבה ננסה ו"בחנוני נא בזאת"...

כדמוכת מסיפור הגמרא הקשר בין צניעות וטהרה ובין ביאת המשיח וּמכלל הן אתה שומע לאו, רחמנא ליצלן:

תלמוד בבלי מסכת יומא דף יט/ב

מיקירי ירושלים לא היו ישנין כל הלילה [=ליל יום הכיפורים] כדי שישמע כהן גדול קול הברה ולא תהא שינה חוטפתו תניא אבא שאול אמר אף בגבולין היו עושין כן [=שהיו ערים כל ליל יום הכיפורים] זכר למקדש אלא שהיו חוטאין...

דש"י יומא דף יט/ב

אלא שהיו חוטאין – משחקין חנקים ונקים יחד, וזאין לעבירה: תרגומא – להאי בגבוליס, היכא היו חוטאין צנהרדעא:

אמר אביי ואיתימא רב נחמן בר יצחק תרגומא נהרדעא דאמר ליה אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא אמריתו אמאי לא אתי משיח?

והא האידנא יומא דכיפורי הוא ואבעול כמה בתולתא בנהרדעא!..

ולכאורה אינו מובן, היעלה על דעתנו שבעירו של שמואל, עיר מלאה חכמים וסופרים, יתרחשו מעשים אשר לא יעשו אפילו בימינו ואפילו על ידי קל שבקלים ובפרט בעיצומו של יום הכיפורים?!

ואם אמנם היו שייכים לזה, וודאי חטאו בזה גם בכל ימות השנה, ומאי איריאי יום הכיפורים דווקא?

ואולי יש לומר, שחלילה להם להכשל במעשה בחטאים כה חמורים בעיצומו של יום, אלא כוונת הגמרא שעקב שהיו ערים בחורים וגם בתולות²¹ לכבוד ליל יום הכיפורים, נגרם להם הרהורי עבירה בעלמא, שרק אליהו כנביא יכול היה להבחין זאת, אבל עקב קדושת יום הכיפורים, גילה להם אליהו, גודל הרשימו שמסוגל ההרהור בדקות לגרום, ²² עד כדי לעכב ביאת משיח²³!

ואנן שכל ביקור בקדש הקדשים של האוהל, מורגש אצל חסידים כ"יום כיפורים" פרטי, ובפרט עתה שאנו מתכוונים לשפוך צקון לבנו בערב יום כיפור באוהל הקדוש, האמנם לא נעשה ככל יכלתנו למנוע עיכוב המשיח?..

ואנו מציעים להעלות נושא זה לדיון בוועד רבני ליובאוויטש העולמי, שבוודאי ידאגו שיצא דבר מלכות מלפניהם ויציגו את דבר הוי' זו הלכה, בפני יו"ר אגו"ח העולמי, הרה"ח ר' אברהם שם טוב שליט"א, כי לא נשקוט ולא ננוח עד שיתוקן המצב בכבוד המתאים לתנועת ליובאוויטש ולציוני-הקדש של רבותינו נשיאנו, באופן של "קדושה הראויה לציון"²⁴.

ובפרט שבזכות שיפור הצניעות בתחום האוהל וסביבתו, גם נמנע את רתיעתם של רבים מהציבור החרדי, מלבא לאוהל נשיא דורנו ויוכלו גם הם להשתטח על הציון הקדוש, דבר שיגרום ללא ספק נחת רוח אמיתי לרבנו נ"ע, שכל כך לחם שלא להרחיק יהודים מחסידות! האמנם היתה הוראה זו מופנית רק לפלג מסויים?...

²¹ ולהעיר שבתאריך יום הכיפורים היו בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים.

²² ע"ד שכה"ג אינו משמש ביה"כ בבגדי זהב, כי זה מזכיר חטא העגל, אף שבכל ימות השנה אין בגדי הזהב מקטרגים כלום, כי באמת לא דבק באהרן שום אשמה בחטא העגל, אבל ביום הקדוש ובעבודת פנים, שם אפילו שמץ השייכות שלו בדקות, עלול לעורר, חלילה, קטרוג.

²³ אלא שבהמשך מספר אליהו שהקב"ה מלמד זכות על החוטאים והשטן אינו יכול ביום הכיפורים לקטרג להענישם, אבל מכל מקום זוהי סיבה לעיכוב המשיח!

²⁴ אף שאלו שצריכים בכלל לשכנע אותם בעניין כה ברור, ראויים לציון לשוואך...

הבה נודיע בשער בת-רבים:

חב"ד החרדית דורשת מחיצה!..

ועל של פועל באנו להביע דרישת רבני אנ"ש:

1. מן הראוי לקבוע חדר נפרד לנשים ובנות – לכתובת פנ"ים וכן להקים תאים להחלפת הנעליים **לגברים בטאנט הגדול** בו מתפללים, גם **עמדה-נפרדת לגברים להכנת קפה ומזונות**, כדי שלא יצטרכו לעמוד בתור בתערובות ולנהל שיחות על כוס קפה איש וביתו ובת דודתו וכו'.

2. אמנם אין להתעלם מציבור המקורבים הבאים עם השלוחים לאוהל, שהפרדה מוחלטת עלולה למנוע ביקורם וממילא לעכב התקרבותם ויש גם חשש "דורא דממונא" וד"ל – **ועל כן יצטרכו הממונים על התיקון להציע פתרונות יצירתיים כיצד לאפשר גישתם של אוכלוסיית המקורבים בהרגשה נוחה במקום:**

עקרונית אפשר ליצור **שלשה תחומים במיתחם האוהל**: א. לגברים בנפרד, ב. לנשים בנפרד ג. למקורבים, שם יתקבלו **(הם ונשיהם וטפם)** ושם יניחו עמם תפילין ויחלקו להן נרות שבת וישוחחו עמם **באופן קבוצתי** וידריכום בכתובת הפנ"ים וכו'.

רק כשיגיעו לתחום האוהל עצמו, **אזי יואילו בטובם להתפצל (כמו בבית הכנסת של השליח) הגברים לאיזורם והנשים לעזרת הנשים מאחורי המחיצה**. ואדרבה **אז יעריכו המקורבים את ליובאוויטש ביתר שאת**, כעומדת על עקרונותיה, שאינם מנסים לרקוד "מה יפית" לצלילי המודרניזציה האמריקאית.

3. התיקון העיקרי לפתרון הבעיה על הצד היותר מהודר בתוך האוהל, דורש יותר משאבים תכנוניים וכספיים:

למציאת פתרון הנדסי לבניית **"עזרת נשים" סביב האוהל מעל קירותיו סביב**, אמנם פתרון זה עלול להתקל בהתנגדות של הנהלת בית הקברות להקמת גזוזטרא חריגה, גם דורשת תכנון-הנדסי ורשיון בטיחותי, ברם קשיים אלו יהיו אתגר להנהלת אגו"ח **להוכיח יכולתם העסקנית-ארגונית** למען כבוד רבנו. ולהשיג אישור מהנהלת בית הקברות אחר משא ומתן משכנע לנחיצות השינוי הנדרש.

4. באם לא תתאפשר תכנית הגזוזטרא²⁵ – ברצוננו להציע רעיון הכי פשוט ומינימאלי: להחזיר מחיצה ליושנה, תכנית שכבר קבלה אישורה של אגו"ח לאחר שפנו אליהם וועד רבני חב"ד העולמית, שפסקו שיש להקים מחיצה כשרה בתוך האוהל, [ראה הצעה להדמיית-מחיצה בדף השער].

המחיצה (שתיבנה מחומרים התואמים למבנה קירות הציון, על פי החלטת-הממונים) תחצוץ לחלוטין בין הגברים לנשים ויהיו בה מעל לגדר המקיפה את

²⁵ לא רק עקב התנגדות מימסדית, הנדסית או התנגדות לשינוי כה דראסטי במבנה הציון, אלא גם עקב תגובות של נשים שאינן מוכנות לוותר על המגע והקירבה אל המצבות שבציון והאפשרות להניח את הפנ"ים על הציון, דבר שבהיותן עומדות על גבי גזוזטרא - יקשה עליהן.

כמו"כ תיבנה מחיצה **בקו המצבות** מ"אשנבים-אופקיים", שיופנו באלכסון לכיוון **מטה**, וברווחים בין האשנבים תוכלנה לשלשל את הפנייים שלהן על הציון.

5. אין ספק שמזכירות כ"ק אדמו"ר והנוגעים בדבר האחריות על האוהל ישכילו למצוא את המימון הדרוש לביצוע סעיפים אלו – בתנאי ש:

6. תוקם וועדה שתתכנן ותארגן את יישום התכנית הזו בהקדם האפשרי, דבר שיהווה "תיקון גדול" לאנ"ש והתמימים בעצמם וקידוש השם גדול לליובאוויטש, **דבר שיגביר ללא ספק את כמות הנוהרים אל האוהל, גם בציבורים שנמנעו עד עתה מטעמי צניעות וקדושת העיניים וד"ל.**

7. הקמת וועדת-רבנים מטעם הממונים על ניהול האוהל – תגרום לתמיכה ציבורית באנ"ש על אודות ה"שינוי" **ותמנע פעילות של הני ביריוני שייסוגו מתבניותיהם להפריע לתיקון זה ולהנציח ר"ל את המצב הבלתי ראוי כיום בדרכי טרור, למגינת לבם והיפך רצונם של אנ"ש והתמימים בגיבוי הוועדה שתחליט על כך.**

8. רבנים ואישי ציבור במחננו המעוניינים לעזור מעשית בדחיפת הפתרונות המוצעים, **יואלו ליצור קשר ע"מ להתארגן בהצעת פתרונות לפני הממונים על האוהל כיצד לפעול "טאפארא דא פלאחא"!**

9. **יודגש: שכל פעולה לכיוון ה"תיקון גדול" מהווה גם מסר-חינוכי ברור לדור הצעיר אודות חשיבות והכרחיות שמירת גדרי הצניעות על פי שולחן ערוך, כי מה"ציון" תצא תורת הקדושה ומובן ההיפך שהעדר התיקון בזה גורם ל"ייצא דבר המלכה על כל הנשים"... וגודל האחריות על כל אחד ואחד שבידם לפעול אין די באר!**

באם יסרבו העסקנים הממונים לעשות התיקון הלזה, גם לאחר החלטת הרבנים ופסק דינם – יש לברר אצל וועד רבני חב"ד, שמא עדיף שאנ"ש והתמימים ישפכו מעתה צקון לבם באמירת ה"מענה לשון" **בטרם כניסתם לציון** [או בטענט בבית המדרש או מאחורי כתלי האוהל מבחוץ].

ואח"כ יכנסו אל הקודש פנימה **רק לקריאת הפ"נ והנחתו**, וזאת עד שתתוקן במקום מחיצה כשרה כהלכתה, אין ספק כלל שתפילותיהם ובקשותיהם בטהרה, **תקובלנה גם אם ייאמרו בטענט של אולם התפילה או בסמוך לציון הקדוש.**

ובזכות עקשנות ציבור אנ"ש על עקרון הקדושה, יפעלו על הממונים האחראים שיתקנו העניין בזריזות ובהקדם לנח"ר רבותינו נשיאנו הטמונים במקום הקדוש הזה!

הרב יחזקאל סופר

בשם רבנים, מחנכים ורבים מאנ"ש והתמימים

נ.ב.

מצו"ב מכתביהם של בית דין רבני ליובאוויטש העולמית וגדולי רבני חב"ד שתמכו בפעילותו המסורה של הרה"ח ר' נחמן סודאק שליט"א בשנת תשס"א ופסקיהם ההלכתיים על פי התורה שהיא נצחית, תקפים גם לשנת תשע"א (אף שהנושא היה בתרדמת בשנים האחרונות).

ונוספו עליהם עצומת-הרבנים החתומים מהשתא וגם מכתביהם של הרב הגאון הרה"ח ר' משה לייב לנדא שליט"א והרב הגאון הרב גבריאל ציננער שליט"א מהשתא

ועד הרבנים הכללי (המרכזי)
של רבני חב"ד-ליובאוויטש בארה"ב וקאנאדא
 *
CENTRAL COMMITTEE OF CHABAD-LUBAVITCH RABBIS
IN UNITED STATES AND CANADA

לשכת בית דין
 Office of the Bais Din
 Phone: (718) 493-8143
 Fax: (718) 774-3975

משרד ועד התנתלה
 Office of the Executive Committee
 Phone: (718) 604-1839
 Fax: (718) 493-1931

בס"ד. ערב חנוכה תשס"א

לכבוד אגודת חסידי חב"ד העולמית
 חי עליהם יחי

שלום וברכה!

במענה על שאלתם ע"ד הקמת מחיצה (להפריד בין אנשים לנשים) בחציון הקי של כ"ק אדמו"ר מהור"י זצוקללה"ה נב"י זי"ע, וכ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נב"י זי"ע נשיא דורנו,

- הנה לאור המצב, אשר מתקבצים שם בלעה"ר ריבוי אנשים ונשים בבת אחת כדי להשתטח על הציון הקי - נחוץ הדבר מאד, ויפה שעה אחת קודם.

ויה"ר שיתקבל תפלתנו, ובמהרה בימינו נוכח לביאת גואלנו והקיצו ורגנו שוכני עפר והם בתוכם אכ"י בעל"א ובזמן קריב.

וע"ז באנו על החתום

ועד המועל

יחזקאל זלמן פרידמאן
 הרב יצחק זלמן פרידמאן

עזריאל זלמן פרידמאן
 הרב עזריאל זלמן פרידמאן

יחזקאל זלמן פרידמאן
 הרב יחזקאל זלמן פרידמאן

משה באגאטלסקי
 הרב משה באגאטלסקי

נ.ב. בירור ההלכה הנוגעת להענין, כתבו כמה רבנים שלי"א, והתשובות היו למראי עינינו ודינו תכון עמם בהלכה למעשה.

RABBI MOSHE Y. LANDA
RABBI OF
BNEI-BRAK, ISRAEL.

משה יהודא ליב לנדא
בן דרב הגאון מוה"ר יעקב וולף
רב אב"ד דבני-ברק

ב"ה כ"ד מרחשון תשס"א

כבוד יורי מימי נעורי, הרה"ח שליח כ"ק אדמו"ר
מוה"ר נחמן של' סודק

שלי' ורוב ברכה.

בתשובה למכתבך מתחילת חודש זה.

בכל עת אשר אני בא לאוהל כ"ק אדמו"ר, אני כואב על המצב, אשר עומדים
ומתפללים, אומרים דבר שבקדושה ולמול הזמנתי עומדות נשים. אני מנסה להטות
ראשי לצד זה ולצד אחר ואין מנוס, ובפרט בימים מיוחדים שמגיעים ציבור גדול.

אך לא מצאתי במחשבתי פתרון, וכי נשי לא בעי חיי? ואין נסגור בעד שיערי
חפילה.

שמחתי מאד, שמצא פתרון לדבר, אך לעשות מחיצה ולהסתיר אותן מן האנשים
ולדעתי אין הענין סובל ריחוי ויש לעשות זאת מיד ממש ולא לאחר הדבר.

אין כאן מקום לשקלא וטריא בהלכה, דבר שמקובל כאיסור בכל תפוצות ישראל
חהרדים לדבר ה', ויודעים שהוא תנאי שיתקבלו התפילות. ובפרט אשר זו אחת הפירצות
אשר תרוצים להדיח מתומ"צ ר"ל, משתומשים בה. וכידוע אשר מצב כזה מחמיר את
האיסור בדבר.

מגלגלין זכות ע"י זכאי, ויתן השל"ת שיצליח להסדיר הדבר ושעה אחת קודם.

בכבוד ובברכה ידיך עוז

משה יהודא ליב לנדא
רב אב"ד דבני ברק

הרב משה באגומילסקי
Rabbi Moshe Bogomilsky

1382 President Street • Brooklyn, NY 11213
 Phone: 718-756-3236 • Fax: 718-756-7272

Administrator
 UNITED LUBAVITCHER YESHIVOTH
 Rabbi
 CONG. YESHIVA of CROWN HEIGHTS

מנחל בישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש
 רב דבית"ל ישיבת דקראון הייטס

יום ב' פ' נה, ב' דר"ח מרחשון ה'תשס"א ב"ה

אל כבוד גיסי תר"ח הרח"ת ר' נחמן שי' סודאק
 שליח ראשי באנגליא וחבר בועד אגודת העולמית

ע"ד שאלתך אם על-פי דין מחוייבין לעשות מחיצה באוהל כ"ק אדמו"ר זי"ע, הנני בזה לרשות
 את הנלענ"ד, וכדלהלן.

(א) הנה כל השנים לפני ג' תמוז לא היתה קיימת השאלה הנ"ל, כי נשים לא היו רגילות לבוא
 לאוהל הק', והנשים היחידות שכן היו מגיעות לא היו נכנסין בפנים האוהל הק', רק היו עומדות
 מבחוץ, מאחורי הכותל המזרחי של האוהל. אבל לאחר ג' תמוז שבאים שמה הרבה מבני"י להתפלל,
 וביניהם גם קבוצות גדולות של אנשים ונשים, השאלה היא אקטואלית.

וכנראה, אשר מפני שינוי המצב שנתחזה אחר ג' תמוז, תקנו שהאנשים יכנסו דרך הפתח בצד
 מעריב (בפינת צפונית מערבית) ויעמדו בחלק הראשון (לצד הרגלים הק') והנשים יכנסו בפתח שבצד
 המזרח (בפינת צפונית מזרחית) ויעמדו בצד המזרחי (לצד הראש הק'), אבל עם כל זה השאלה
 במקומה עומדת: האם תיקון זה מספיק על פי הלכה, או צריכין בדוקא מחיצה בפועל ממש. ועוד,
 דלמרות כוונתם הרצויה של מתקני התקנה הנ"ל, עדיין יש שם ערבוביא של אנשים ונשים, ויש שאינם
 יודעים מהתקנה או שאינם שומרים אותה.

ונוסף ע"ז, פעמים שהנשים באות בלי כיסויי שער ראשם כדבעי, או בלבושים שאינם מכסים
 כדבעי חלק מגופם שצריך להיות מכוסה עפ"י דין, ואסור לומר בפניהם דברי קדושה (ע"י בשו"ע או"ח
 סי' ע"ה), ושיעור טפח בערוה הוא רק באשתו, אבל באשה אחרת גם פחות מזה (ע"י באר היטב והגהות
 מיימוני ולח"מ לרמב"ם הל' ק"ש פ"ג חט"ז).

ואף שכתב בערוך השולחן סי' ע"ה סעיף ז', וז"ל: ועתה פשתה המספחת שהנשואות הולכות
 בשערותן כמו הבתולות, או לנו שעלתה בימינו כך, מיהו עכ"פ לדינא נראה שמוותר לנו להתפלל ולברך
 נגד ראשיהן כיון שעתה רובן הולכות כך והיו במקומות המגולים בגופה, וכיון שאצלנו גם הנשואות
 כן ממילא דליכא בהרחורי, עכ"ל, הנה עצם דבריו הם חידוש גדול, ולא נתקבלו במחנינו. ורא"י לדבר
 איך שנפץ ב"ה ענין כיסוי הראש. ואף הוא לא תקיל רק בשער אבל לא בגילוי אחר.

(ב) ושמעתי שחכם אחד אמר שאין שום בעי', מפני שיכולים להעצים העינים ולא לראות
 הערוה, אבל לפי המבואר בשו"ע אדה"ז סי' ע"ה סעיף א', וז"ל: טפח מגולה באשה במקום שדרכה
 לכסות ערוה היא וכו' מפני שמביא לידי הרחור כשמסתכל בו, ולכן אסור לקרות ולהתפלל כנגדו וכו',
 ויש מתירין אם אינו מסתכל בו, אפי' רואה אותו בתעברה בעלמא, כיון שאינו ערוה אלא משום
 שמביא לידי הרחור וכו', וכשי"כ אם מעצים עיניו ואינו רואהו כלל שמותר, ואין צורך להחזיר פניו
 (ויש לסמוך על דבריהם כשאי אפשר בענין אחר), עכ"ל. ומוכח מדבריו שעצימת עינים הוא רק בדיעבד
 כשאי אפשר בענין אחר. ובמילא בנדו"ד שיכולים לכתחילה לעשות מחיצה, אין לסמוך על זה להתיר.
 (ועיין ג"כ בחידושי הצ"צ על מס' ברכות).

(ג) המקור למחיצה בבתי הכנסיות, ושאסורין בלא מחיצה אף אם האנשים הם בצד אחד
 והנשים הן בצד שני, מיוסד על הגמ' במס' סוכה (דף נ"א ס"ב), בענין הגוויטרא שעשו בעזרת נשים
 במוצאי יו"ט ראשון של חג כדי שיהיו הנשים למעלה והאנשים למטה, שהק' בגמ' שם מהא דכתיב

- ב -

"הכל בכתב מיד ה' גוי" ואסור להוסיף שום דבר בבנין הבית ובעזרה, ותירץ שם רב, דקרא אשכחו ודרוש (שצריך להבדיל אנשים מנשים ולעשות גדר בישראל שלא יבואו לידי קלקול, רש"י) וספדה הארץ משפחות משפחות לבד משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד (זכרי' יב, יב), אמרו והלא דברים ק"ו, ומה לעתיד לבוא שעוסקין בהספד (על משיח בן יוסף שנהרג במלחמת גוג ומגוג, רש"י) ואין יצר הרע שולט, אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד, עכשיו שעוסקין בשמחה ויצר הרע שולט בהם עאכ"כ. ופי' רש"י: שעוסקין בהספד, באותה שעה, והמצטער אינו מיקל ראשו מהר, ועוד שאין יצר הרע שולט כדקאמר קרא והסירותי את לב האבן, ולקמן אומר שהקב"ה שוחטו כו', עכ"ל.

ולפי זה אף בבית הקברות דין שמצטער כשבא שמה, לא גרע מההספד הנ"ל, ואדרבא בזמן הזה שלא נתקיים עדיין והסירותי את לב האבן ויצר הרע עדיין שולט בנו, בודאי צריכין לעשות מחיצה בין האנשים והנשים.

(ד) ובספר אגרות משה אור"ח ח"א סי' ל"ט מחדש, ד"דן מחיצה הוא חיוב דאורייתא, ואינו רק לצניעות, או ענין שהוא רק בבית המקדש מפני קדושת המקום, אלא בכל מקום שצריכים להקבץ בו אנשים ונשים אסורים להיות בלא הבדלת מחיצה, כדי שלא יבואו לקלות ראש. וממילא, בבית הכנסת שמתקבצין אנשים ונשים להתפלל צריכין לעשות מחיצה ממש כזו שתמנע מלבוא לידי קלות ראש, ולא סגי במחיצה של י" טפחים, נחשבו כמעורבין ממש ואסור מדאורייתא, ועוד מסיק שם: "ישאינו רק חיוב דרבנן בבית הכנסת ובשעת תפלה, אבל יותר מסתבר שהוא דאורייתא בכל מקום קיבוץ".

ובספר משנה הלכות מהג' ר' מנשה ש"י קליין ח"ז סי' י"ב חולק על חידושו של האג"מ (דהטעם הוא רק מפני שלא יבואו לקלות ראש, ומפני זה התיר מחיצה עד הכתפים), ולדעתו טעם הדבר הוא משום איסור הסתכלות, וממילא המחיצה צריכה להיות גבוה עוד יותר – ס"ח-ע"י אינטשעס, עיי"ש. ובשערי הלכה ומנהג ח"א ע"י קצ"ט הביא ממכתב כ"ק אדמו"ר זי"ע שהמחיצה צריכה להיות למעלה מקומת איש וכו', דזיל בתר טעמא דמילתא.

והמורם מכל הנ"ל, דלהיות שהאוהל הק' הוא מקום קיבוץ, דבכל יום מימות החול נוסע אוטובוס מיוחד מקראון-הייטס שמביא אנשים ונשים להאוהל, ומלבד זאת באים שמה תדיר קבוצות ומשפחות של אנשים ונשים, ואומרים שמה ברכות ותפילות ודברים שבקדושה, לכן מסתבר לומר, דהן מצד חשש קלות ראש והן מצד איסור הסתכלות והן מצד צניעות, הי' נכון מאוד מאוד לעשות שם מחיצה.

(ה) וכדאי לציין שכבר דיבר בענין זה הגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל בספרו יערות דבש ח"א בדרוש לימי הסליחות ע"י ע"ן, וז"ל: וביחוד בימים אלו יטהר לבבו מכל סיג ופשע, ובפרטיות בתערובות אנשים ונשים, כי זהו וכו', ולכן קבעתי לכם ואח"י כמדבר לכם מבלי ללכת ערב ר"ה ויוה"כ על קברות רק האנשים, ויקדימו הנשים לילך ביום שלפניו או יומיים ילכו, עכ"ל. ואם בזמנו, שהי' לפני ג' מאות בשנה בערך, עשה תיקונים, עאכ"כ בזמנינו.

והנה מתקנת ר"י אייבשיץ מוכח שמחמיר מאוד ושולל לגמרי ענין הליכת אנשים ונשים באותו היום להתפלל על הקברות, אבל בנוגע להציון הק' של כ"ק אדמו"ר זי"ע זוהי גזירה שאין הציבור יכולין לעמוד בה, כי באים משפחות רבות אנשים ונשים וטף מחוץ לעיר ומדינה על יום אחד רק כדי להיות באוהל הק'. וממילא העצה הכי פשוטה בנדו"ד היא לעשות מחיצה.

ואסיים בברכה שתצליח בעבודתך הק'.

בכבוד רב, גיסך

Levi Bistritzky
Chief Rabbi of Safed and Upper Galilee
Israel

לוי ביטריצקי
הרב הראשי לעיריית צפת חי
והגליל העליון

ג' כסלו תשס"א

לכבוד:

הרה"ח וכו' הרב נחמן טודק שיח'

שלום וברכה!

במענה על שאלתך אודות עשיית מחיצה על יד הציון הק'.
חנה מאחורי שהציון הק' הפך למקום שבו מבקרים ומתפללים יחד אנשים ונשים במשך כל
שעות היממה אין טפק שצריכים לעשות שם מחיצה והדבר פשוט ואינו צריך לפנינו.
וראה בארוכה בשו"ת חתם סופר ח"מ סי' ק"צ ועוד שהמחיצה מועילה לקבלת התפילות
והבקשות שמתפללים במקום.
ומפני קוצר הזמן אקצר.

בברכה ובירידות,

לוי ביטריצקי
הרב הראשי לעיריית צפת חובב"א
והגליל העליון

מכתב חדש של הרב לנדא – תשע"א

RABBI MOSHE Y. LANDA
RABBI OF
BNEI-BRAK, ISRAEL

משה יהודא לייב לנדא
בן הרב הגה"ח מוה"ר יעקב זלצה"ה
רב אב"ד דבני-ברק

ב"ה ד' שבט תשע"א

לכבוד הרה"ח מוה"ר יחזקאל סופר שליט"א

שלו' וברכה.

ראשית הנני להודות לו על ההתעוררות בנושא אשר מכאיב מדי פעם. המצב באהל אשר נשים נכנסות ועומדות מול הגברים ממש כי הכניסה שלהם היא כנגד המצבה ושם מקומם כאשר הגברים בד"כ עומדים למרגלות, כדרך שכ"ק אדמו"ר ה"י עומד.

לפני שנים נתעורר בדבר הרה"ח מוה"ר נחמן סודק שליט"א ואז כתבתי לו גם מכתב בנושא. לצערי ולצער כולנו לא הצליח לעשות דבר של קיימא.

ראיתי כי יש אומרים מה נשתנה מאז ומקדם. זו היתממות ודרכי הבע"ד ממש. האם אותן שאומרות כן מוכנות להתלבש כמו שהתלבשו פעם או שאומרות זה מתאים לסבתות של פעם.

אני מודה בזמן שלטון הבריטים, לא היתה אפשרות להקים מחיצה ליד הכותל. אבל זה גם לא הפריע. הנשים עמדו בצד ימין והתרחקו ככל האפשר מן הגברים שעמדו בצד השמאלי. הנשים שהגיעו לכותל להתפלל היו לבושות בצניעות מופלגה. דוקא באחרונה ראיתי תמונה מהתפילה ליד הכותל בשטח הצר בין הכותל ולהבדיל, שכו' המוגרבים. הסתכלתי המיוחד על הלוש הצנוע שבנות ישראל לבשו בבואן אל הקדש, כותל המערבי.

אחרת הדברים כיום. נשים רבות אינן מרגישות כלל שהעדר הצניעות אינו מתאים למקום קדוש ומפתיע לראות איך באות לאהל בלבוש שגם לרחוב שלנו אינו מתאים. אפ"י נשים מהחוגים הקרובים, אבדו כל הרגש בדבר. עאכ"כ נשים מחוגים רחוקים אשר באים להביא בקשותיהם על הציון. אינני מתכוין לומר שהן אינן יודעות שהבגדים אינם צנועים, לא. הם אינן מבינות שהעדר צניעות אינו מתאים למקום קדוש. הם יודעות היטב שהולכות באופן של ברגליהם תעכסנה, אך אינן יודעות שה"תעכסנה" הוא סתירה לתפלה ולמקום תפלה.

ובמצב כזה, מכאיב מאד שכולנו חייבים לעמוד מולם ולהתפלל ולקרוא פ"נ. האומר, שהלאו דלא תתורו אינו קיים באהל, בודקים אחריו.

מגלגלין זכות ע"י זכאי, יתן השי"ת שיצליח בדבר לתקן תיקון גדול באוהל כ"ק אדמו"ר.

בברכה ובכבוד

משה יהודא לייב לנדא
רב אב"ד דבני ברק.

לכבוד
אגודת חסידי חב"ד העולמית העולמית

הנידון: דרישה לשיפור מידי של מצב הצניעות באוהל הקדוש

אנו הח"מ רבני אנ"ש, ר"מים, משפיעים וראשי ישיבות המופקדים על חינוך התמימים לאורה של חסידות, יחד עם מנהלים ומחנכים של סמינרים של חב"ד לבנות, מצטרפים לדרישה שהתפתחה באנ"ש לאחרונה להנהיג באוהל הפרדה מוחלטת בין אנשים ונשים שהיא דרישה הלכתית מובהקת ועאכ"כ למחנכים בדרך החסידות לפני משורת הדין.

וחלילה לנו להמשיך ולהתעלם ממצב בו תלמידינו התמימים צריכים לכתוב פ"נ לרבי נשיא דורנו באותו אולם עם תלמידותינו הצנועות מבית רבקה ואף להתמודד בתוככי הציון הקדוש על שמירת העיניים ופגיעה בטהרת המחשבה. מלבד חילול השם שמצב זה גורם לשם ליובאוויטש וד"ל.

ומאחר וכבר פנו כו"כ רבנים בעבר אליכם בעשרות מכתבים ואף הציעו פתרונות-הנדסיים לתיקון המצב ואף הקימו אתם כבר בעבר מחיצה-כשרה ביזמת הרה"ח ר' נחמן סודאק שליט"א אלא ששברוה הני ביריוני, ומאז לא נעשה דבר עד שנאלצנו לעורר על זה ברבים, כדי להחזיר הטהרה ליושנה.

על כן אנו דורשים בכל לשון של בקשה מכבוד מעלתכם, **אשר מכם ובכם הדבר תלוי**, להקים תיכף ומיד וועד מטעם אגודת חסידי חב"ד שיפעל:

א. להקצאת חדר לנשים בנפרד (לכתיבת פניי, - ולהבדיל - חליצת נעליים ושתיית קפה לאחר הביקור באוהל) - כמו כן **תוקם עמדת קפה ומזונות ואיכסון הנעליים לגברים בנפרד** בטאנט הגדול בו מתפללים.

ב. לדאוג להקמת מחיצה-כשרה מלאה לרוחב הציון בקו המצבות מקיר אל קיר. המחיצה תתוכנן על ידי הממונים על האוהל בהתחשב שתמנע היזק ראייה מחד, ומאידך תאפשר לנשים לשלשל הפניי.

ועד עתה באו על החתום:

1. הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי	13. הרב שמאי ענדע
2. הרב משה יהודה לייב לנדא	14. הרב יוסף שמחה גינזבורג
3. הרב גבריאל צינגער	15. הרב יוסף יצחק הנדל
4. הרב ברוך בועז יורקוביץ	16. הרב יקותיאל פרקש
5. הרב מנחם מענדל גלובובסקי	17. הרב יוסף יצחק אופן
6. הרב חיים שלום דייטש	18. הרב שניאור זלמן גופין
7. הרב עזרא בנימין שוחט	19. הרב דוד מאיר דרוקמן
8. הרב יוסף יצחק הבלין	20. הרב אורי גמסון
9. הרב ישעיה הרצל	21. הרב יעקב גולדשמיד
10. הרב שלום דובער וולפא	22. הרב יוסף יצחק חיסריק
11. הרב יעקב הלוי הורוביץ	23. הרב אהרן אליעזר צייטלין
12. הרב יוסף צבי הלוי סגל	24. הרב יחזקאל סופר

באם ישנם רבנים נוספים או משפיעים ומחנכים
שלא הצלחנו להגיע אליהם המעוניינים לצרף חתימתם
יפנו לכתובת האימייל המפורסמת לעיל ויצרפו חתימתם-תמיכתם

